

ПРОБЛЕМА ВТРАТИ БІОРІЗНОМАНІТТЯ

Вікторія ПАВЛЮЧЕНКО

здобувач вищої освіти спеціальності 101 «Екологія»

Науковий керівник: **Анна КЛИМЕНКО**

кандидат біологічних наук

доцент кафедри екології та ботаніки

«Сумський національний аграрний університет»

м. Суми

Біорізноманіття традиційно визначають як різноманітність життя на Землі в усіх його формах – різні гени, види та екосистеми, які складають біосферу та різноманітні середовища існування, ландшафти та регіони, в яких вони існують.

Здорові екосистеми дають нам багато необхідних речей, які ми сприймаємо як належне. Рослини перетворюють енергію сонця, роблячи її доступною для інших форм життя. Бактерії та інші живі організми розщеплюють органічну речовину на поживні речовини, забезпечуючи рослинам здоровий ґрунт для зростання. Запилювачі необхідні для розмноження рослин, вони гарантують наше виробництво їжі. Рослини та океани діють як основні поглиначі вуглецю.

Оскільки живі організми взаємодіють у динамічних екосистемах, зникнення одного виду може мати далекосяжний вплив на харчовий ланцюг. Неможливо точно знати, якими будуть наслідки масового вимирання для людей, але ми знаємо, що наразі різноманітність природи дозволяє нам процвітати.

На жаль, останнім часом через людську діяльність біорізноманіття перебуває під серйозним тиском. Так, що деградація довкілля, фрагментація осередків природних територій, зміна землекористування, надмірна експлуатація життєвих ресурсів призвели до значного скорочення та зникнення біологічної різноманітності. Загроза або зникнення багатьох видів тварин і

рослин є наслідком тиску на природу, що створило одну з найважливіших екологічних проблем сучасного світу.

Основні причини втрати біорізноманіття:

- Зміни в землекористуванні (наприклад, вирубка лісів, інтенсивна монокультура, урбанізація);
- Пряма експлуатація, така як полювання та надмірний вилов риби;
- Зміна клімату;
- Забруднення довкілля;
- Інвазійні чужорідні види.

Втрата біорізноманіття в одному районі значно впливає на інші екосистеми, і наслідком цього може бути виснаження генофондів різних популяцій, що призведе до їх зникнення. Які можуть бути наслідки? Можливе зникнення таких видів, як бджоли та метелики, безсумнівно, ускладнить або унеможливить вирощування багатьох сільськогосподарських культур. Біорізноманіття також впливає на весь гідрологічний цикл. Це може призвести до порушення існування та зникнення деяких видів як фауни, так і флори. Без вживання превентивних заходів це призведе до незворотних змін на планеті.

Не існує одного готового рішення, яке допомогло б зберегти біорізноманіття у природі. Необхідні комплексні заходи для збереження біорізноманіття планети. Зміни необхідні як у мисленні людей, так і у відповідальній діяльності підприємств, заснованої на принципах сталого розвитку. Тому так важливий розвиток технологій, що обмежить негативний вплив на навколишнє середовище. Серед цих змін можна виділити використання енергії із відновлюваних джерел або використання сировини природного походження. Завдяки їм знижується викид шкідливих речовин в атмосферу, воду та ґрунт.

Згідно прийнятій у 1992 році на Міжнародній конференції, біорізноманіття розглядається як головний фактор, що обумовлює стійкість біосфери і, таким чином, саме існування людської цивілізації [1]. Вирішення проблеми втрати біорізноманіття неможливе без науково-обґрунтованого

підходу, яке включає в себе, в першу чергу, проведення польових досліджень з визначенням видів, що потребують охорону, і наступним з'ясуванням їх особливостей на популяційному рівні. В першу чергу варто приділяти увагу зеленим рослинам як таким, що складають основу будь-якої екосистеми, забезпечуючи її енергією. Виходячи з цього критичною складовою біорізноманіття виступають саме рідкісні види рослин, занесені до Червоної книги України (наприклад *Epipactis helleborine* (L.) Crantz та *Lilium martagon* L.) [2], регіонально-рідкісні види рослин (*Pyrola chlorantha* Sw. та *Circaea alpina* L., а також ті, що охороняються на міжнародному рівні, – види, занесені до Європейського Червоного Списку (наприклад, *Crataegus ukrainea* Pojark.) [3].

Популяційний рівень дослідження забезпечується проведенням довгострокового моніторингу конкретних популяцій рідкісних видів, або стаціонарних річних спостережень з періодичністю один раз на 3-5 років, або ж хоча б однорічні разові дослідження.

Без сумніву, що життя людини і всіх живих істот на Землі залежить від біологічної різноманітності. Так, світовій спільноті слід вирішити проблему зникнення біорізноманіття, інакше людство найближчим часом стане свідками глобального вимирання.

Список використаної літератури

1. Шеляг-Сосонко Ю. Р. Роль біорізноманітності на сучасному етапі цивілізації. Український ботанічний журнал, 2010. Т. 67, № 1. С. 3-15.
2. Червона книга України. Рослинний світ / Ред. Я. П. Дідух. К. : Глобалконсалтинг, 2009. 900 с.
3. Европейский Красный список животных и растений, находящихся под угрозой исчезновения во всемирном масштабе. – Нью-Йорк: ООН, 1992. – 176 с.